

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Solvuntur obiectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

Divina, vel etiam Paternitas est bonitas vel sapientia D. E. I.

Tertio ex eodem S. Doct. hic q. 28. a. 2. sicuti in creata relatione esse in est ipsius esse inhærens & accidentale; ita in relatione increata esse in est ipsius esse substantiale: sed ratio creata suum esse in inhærentiæ accidentalis habet essentialiter, quamvis implicite: ergo etiam ratio increata suum esse in substantiale habet, & includit essentialiter, quamvis implicite tantum.

Quarto. Eadem rationes, quibus in Tract. de Deo uno ostendimus, essentiam Divinam esse de conceptu formali cujuslibet attributi, probant eandem essentiam esse de formali ratione cujuslibet relationis. Nimirum de ratione actus puri & infiniti formaliter est, ut formaliter reperitur in omni linea entis nullam involvente imperfectionem, magis, quam sit de ratione entis, ut invenitur inclusam in suis differentiis, & proprietatibus: sed essentia Divina est formaliter actus purus & infinitus: ergo debet formaliter in omni linea etiam relativa inveniri.

Præterea si daretur in Divinis distinctio exclusivæ & exclusivæ (quæ sequitur ex sententia Adversariorum) daretur in Deo cum fundamento in re conceptus compositionis, vel metaphysicæ ex genere & differentia; vel physicæ ex subjecto & forma: quia ratio compararetur ad essentiam, tanquam forma ab extrinseco superaddita, eoque contrahens ad esse relativum: at consequens est absurdum, ut supponitur ex priori Tractatu: ergo.

§. II.

Abstrahitur inclusio formalis relationum in essentia.

CONCLUSIO II. *Etiā vicissim Divina Relationes includuntur in essentia.* Hanc probant eadem fundamenta & rationes, quibus priorē assertionem firmavimus. Nam primò ex S. D. ad Anabald. primùm vidimus paternitatem essentialiter prædicari de attributis essentialibus: ergo etiam potest essentialiter prædicari de essentia, & consequenter in essentia formaliter includitur.

Secundò. Nisi essentia Divina actu includeret relationes, non esset actus purus formaliter, & infinitus in omni linea. Ac tertio posset concipi, ut informabilis per formam ab extra superadditam.

Quarto. De essentiali conceptu naturæ Divinæ est, communicari ad intra: ergo etiam termini intrinseci & essentialis istius communicationis sunt de essentia Divinæ naturæ.

Neque existimes: prædicta tantum probare de essentia Divina, sub conceptu essentia omnes Divinas perfectiones transcendentis, uti cum Jo. 35. Th. vult Petrus Labat tract. 2. dub. 3. non autem sub conceptu naturæ, ut virtualiter ab attributis distinctæ. Nam primò, supervacaneam & inutilem esse hanc distinctionem essentia à natura ex transcendentalitate illius petitam, patet ex dictis in Tractatu de Deo Uno; præsertim cum inter essentiam & naturam nulla distinctio virtualis admittatur ab Adversariis.

Secundò. Quia hæc distinctio videtur nugatoria: quid enim aliud est inferiora transcendere quam in ipsis actu formaliter includi, uti patet in ente, quod ideo est transcendens, quia formaliter includitur in suis inferioribus. Dicere ergo, essentiam Divinam sub ratione transcendentis formaliter includi in relationibus, est dicere; essentiam Divinam ut formaliter inclusam, includi in inferioribus; quod est nugari & petere principium.

Tertio: quia ratio actus puri, & infiniti formaliter non minus competit naturæ, ut natura est, quam essentia Divinæ; sed ratio formalis inclusionis est infinita actualitas: ergo.

Quarto non minus repugnat naturæ sub conceptu naturæ distinctio exclusivæ & exclusivæ, & compositio physica, vel metaphysica cum suis proprietatibus, quam repugnet Divinæ essentia: ergo non minus includit relationes, ab hisque includitur, quam essentia Divina.

Quinto ly *natura*, quod ponitur in definitione Personæ, significat naturam strictè sub ratione naturæ: ergo ut sic includitur in personalitate.

Sextò. Attributa juxta S. D. in abstracto essentialiter prædicantur de relationibus: ergo & radix attributorum, hoc est natura sub conceptu naturæ: ergo & formaliter includitur.

Cæterum duo in presenti diligenter sunt advertenda. Primum est: Relationes Divinas in essentia non includi per modum prædicati constitutivi, aut quidditati, sed per modum termini essentialis & inadæquati. Non per modum prædicati constitutivi, quò modò aicitas includitur in essentia; quia relationes non sunt id, quòd primò in Deo intelligitur, sed Divinam essentiam jam constitutam supponunt. Non etiam per modum prædicati quidditati: hæc enim tam latè patent, quam essentia, suntque omnibus Personis communia. Quidquid enim est essentia Divina, æternum, immensum, infinitum est &c. Non ita ratio, neque enim, quidquid est essentia Divina, paternitas est, cum essentia Divina sit etiam filiatio, quæ realiter à paternitate distinguitur. Includuntur itaque relationes in essentia, seu termini essentialis & inadæquati, in quibus natura Divina petit essentialiter fieri incommunicabilis.

Secundum est. Essentiam seu naturam Divinam, ut inclusam in relationibus, & similiter relationes, ut inclusas in essentia amittere expressionem conceptus expliciti; adeoque naturam inclusam in relatione exprimi per modum relationis; & econtrà relationes inclusas in natura exprimi per modum naturæ: quia videlicet ut sic trahuntur ad aliam lineam, à sua linea virtualiter distinctam.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò auctoritatem S. D. de pot. q. 8. a. 2. ad 6. negantis hanc propositionem esse per se formalem. *DEVS est Pater.* Item D. Augustini 3. de Trinitate c. 6. & Boëtii de Trinit. negantium, *relationes dici de DEO substantialiter, vel essentialiter.*

Respon-

Respondeo, negari à S. D. has propositiones esse *formales* formalitate expressionis, vel constitutionis, quasi relatio se haberet ad modum prædicati quidditati; non tamen negat esse formales formalitate inclusionis, aut terminationis essentialis, ut satis apertè colligitur ex eodem S. D. supr. cit. q. 33. a. 3. ad primum.

Negant quoque SS. PP. relationes dici *substantialiter*, hoc est, per modum substantiæ, & prædicati quidditati, ut explicat S. Augustinum S. D. hic q. 29. a. 2. ad 1. Negant dici *essentialiter*, in quantum ly *essentiale* in Divinis opponitur *proprio*, seu *notionali*, & tumitur pro prædicato adæquato, absoluto & communi omnibus Personis. Non verò prout ly *essentiale* opponitur *accidentaliter*, & accipitur pro eo, quod intrinsecè pertinet ad quidditatem rei.

9. Objic. secundò. Ex quidditati inclusionis relationum in essentia, sequitur hoc magnum absurdum, quòd quiddid prædicatur essentialiter de essentia, possit etiam prædicari de relationibus, & vicissim quod dicitur de relationibus, dici possit de essentia, adeoque verè forent istæ propositiones: *Paternitas est communicabilis: Essentia est incommunicabilis; Essentia est producta: Filiatio est improducta, &c.* quod tamen nemo dixerit, nisi qui definitionibus Conciliorum contradixerit.

Respondeo negando sequelas adductarum propositionum, earumque fundamentum distinguo. quiddid prædicatur essentialiter de essentia, prædicatur etiam essentialiter de relationibus, & è converso: si prædicatum essentialiter conveniat pro statu reduplicato conceptus expliciti & distinctionis virtualis, nego. pro statu conceptus impliciti, concedo. Itaque falsæ sunt omnes propositiones adductæ, quia ly *communicabile* & *improductum* non convenit essentia, ut virtualiter distincta à relationibus: & pro statu conceptus expliciti; ac rursus ly *productum* & *incommunicabile* convenit relationi, ut virtualiter distincta ab essentia; neque proinde vel *communicabile* & *improductum* de relationibus, vel *incommunicabile* & *productum* de essentia absolute dici potest.

Dixi *absolute*. Si enim fiat repetitio & specificatio conceptus impliciti, prædictæ propositiones cum addito verificari possunt. Si videlicet dicas: *Essentia est Filiatio producta & incommunicabilis. Filiatio est essentia improducta & communicabilis.* Tunc enim significabis, hæc prædicata subjecto non ex vi, & pro statu conceptus expliciti (quod simpliciter prolata significant) sed ex vi & pro statu conceptus impliciti convenire.

10. Objic. tertio. Quiddid essentialiter prædicatur de Divinitate, prædicatur essentialiter de singulis Personis; sed Filiatio non prædicatur essen-

tialiter de singulis Personis: ergo nec prædicatur essentialiter de Divinitate.

Respondeo permittà consequentiã, quæ vitatur ex ly *essentialiter* æquivoce accepto, distinguendo majorem. Si prædicatur per modum prædicati quidditati & convertibilis, concedo, per modum termini inadæquati & inconvertibilis, nego. Similiter distinguo consequens: non prædicatur essentialiter de Divinitate per modum prædicati adæquati & convertibilis, concedo, per modum termini inadæquati & inconvertibilis, nego consequentiam.

Objic. quartò: Constitutum non potest dicere & formaliter continere illud totum, quod est in re constituta: Divinæ relationes constituent Personam: ergo non possunt continere formaliter hoc totum, quod continet Persona: sed Persona præter relationem etiam continet & dicit naturam: ergo.

Respondeo. Constitutum per modum compositionis non potest dicere illud totum, quod est in re constituta (quia tunc se habet per modum partis) concedo. constitutum per modum simplicis, nego, vel subdistinguo. Non potest dicere totum, quod est in re constituta, explicite, concedo. implicite, nego.

Objic. quintò. Nunquid relationes adveniunt essentialiter? quo pacto ergo continentur in illa? Respondeo. Adveniunt quoad conceptum tam explicitum, quam implicitum, ut animalitas advenit rationalitati, nego: tantum quoad conceptum explicitum, concedo.

Dices. Quia entitas Divina essentialiter includitur in relationibus, ideo ad multiplicationem relationum etiam entitas multiplicatur: ergo si etiam essentia Divina essentialiter in hisdem relationibus est inclusa, tot erunt essentia, quot relationes, quod est contra fidem.

Respondeo distinguendo causalem antecedentis, quia essentialiter includitur, ita, ut sit etiam prædicatum commune relationibus, communione prædicationis & rationis, concedo, communione tantum reali, nego, & similiter distinguo causalem consequentis. Si Divina essentia sit inclusa in relationibus, tanquam communis communione rationis & prædicationis concedo, communione tantum reali nego consequentiam. Constat autem Divinam essentiam non esse prædicatum commune communione rationis & prædicationis, quia non præcendit à relativo & absoluto, sicut entitas sed tantum est communis per realem & formalem identitatem. Unde licet in Divinis admitti possint tres entitates, non tamen tres essentia concedi possunt.

ARTICULUS III.

Utrum Divinae relationes dicant perfectionem secundum explicitam rationem relationis?

S U M M A R I A.

1. Status questionis.
2. Relationes secundum esse ad nullam dicunt perfectionem.
3. Perfectio est de absolutis juxta S. D.
4. Si esse ad relationis diceret perfectionem, esset non esset infinita perfectio.
5. Persona essentia inaequalis.